

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 09.08.2022

§ 46

Määräys meluilmoituksen toimittamiseksi, Herrasmannin leirintäalue, Lahen Matkailumiehet Oy

2371/11.01.00.07/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Juha Alaluukas, ympäristölupapäällikkö p. 050 539 1697

Hanna Seisto, ympäristönsuojelutarkastaja, p. 044 780 1488

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Lahden rakennus- ympäristölupalautakunta määrää Lahen Matkailumiehet Oy:n toimittamaan meluilmoituksen Herrasmannin leirintäalueella ulkona tapahtuvasta äänentoistolaitteiden käytöstä. Annettua määräystä tehostetaan ympäristönsuojelulain 184 §:n perusteella uhalla, että toiminta keskeytetään (hallintopakko).

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa 1 varapuheenjohtaja Niko Liukkonen teki päätösehdotuksen hylkäysesityksen. Hylkäysesitys ei saanut kannatusta.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahen Matkailumiehet Oy järjestää Herrasmannin leirintäalueella, kiinteistöllä 398-13-426-1, osoitteessa Herrasmanikatu 27, Lahti, ulkona tapahtuvaa karaokea, jossa käytetään äänentoistolaitteita.

Äänentoistolaitteiden käyttö aiheuttaa naapurustolle jatkuvaa, toistuvaa, erittäin häiritsevää meluhaittaa. Ympäristönsuojelulain 118 § mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan viranomaiselle sähköisesti ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Toiminnanharjoittaja ei ole kehotuksesta huolimatta tehnyt meluilmoitusta Lahden ympäristöpalveluille.

Asian kuvaus

Lahen Matkailumiehet Oy on toiminut Herrasmannin leirintäalueella syyskuusta 2018 alkaen. Lahden ympäristöpalveluille on tullut aikaisempina vuosina joitakin yhteydenottoja ulkona tapahtuvasta, äänentoistolaittein vahvistetusta karaokesta aiheutuvasta meluhaitasta. Asiasta on oltu yhteydessä toiminnanharjoittajaan.

Keväällä 2022 Lahden ympäristöpalveluille on tullut kaksi kirjallista yhteydenottoa, joissa on yhteensä 49 allekirjoittajaa. Lahden ympäristöpalvelut on yhdessä alueen vuokraajan, Kaupunkisuunnittelun kanssa pyytänyt 9.5.2022 Lahen Matkailumiehet Oy:ltä selvitystä tulleista yhteydenotoista. Yhteydenotot ovat koskeneet pääasiassa ulkoterrassin karaokesta aiheutuvaa meluhaittaa ja vuokrasaunoilta myöhäisiltan ja -yöhön ajoittuvaa meluhaittaa. Lisäksi valituksissa on kysytty, että huomioidaanko alueelle suunnitteilla olevan ravintolan ja tapahtumalavan

osalta mahdollisista melu- ja järjestyshäiriöistä sekä liikenteen ohjauksesta johtuvia haittoja asukkaiden ja leirintäalueen käyttäjien osalta.

Vastineessaan 30.6.2022 Lahen Matkailumiehet Oy on todennut seuraavaa:

”Karaoke tapahtuu ravintolan terassilla ja on normaalia liiketoimintaa eikä yleisötapahtuma. Karaoke järjestetään kesäviikonloppuisin hyvän sään sattuessa satunnaisesti, eikä se ole selvityspyynnössä viitatus ympäristönsuojelulain (2014/527) 118 §:n alaista toimintaa. Karaoke järjestetään klo 18.00–22.00, eli se loppuu kaupungin järjestyssäännöissä määrättyä ajankohtana.

Katsomme, että pelkkä valituksen tekeminen meluhaitasta ei ole peruste millekään toimenpiteille ja mahdollisen meluhaitan toteaminen mittaamisella laissa säädetyllä tavalla kuuluu valituksen tekijälle, eikä liiketoiminnan harjoittajalle. Karaokea soitetaan yhdellä kaiuttimella terassilla, joten äänenvoimakkuus ei missään tapauksessa voi olla kohtuuttomalla tasolla. Viranomaiset valvontakäynneillään karaoken aikana eivät ole koskaan löytäneet mitään huomautettavaa karaokesta tai mistään muustakaan. Karaoke-toimintaa pidetään kesän aikana noin 10–15 kertaa.

Viitaten naapurisuuhdelakiin (1920/26) 17§ Selvityspyynnössä väitetään, että jos aiheutunut rasitus on kohtuutonta, toiminnanharjoittajan on pyrittävä poistamaan rasitus. Koska vastaavaa toimintaa harjoitetaan lukuisissa Lahden kaupungin terasseilla, emme katso, että ympäristölle aiheutuva haitta olisi kohtuutonta. Karaoke-toimintaa on harjoitettu monta vuotta ennen nykyistä yrittäjää.

Lisäksi haluaisimme tietää, kuka on arvioinut laissa määritellyn haitan kohtuuttomuuden, koska poliisi ei ole asiaan paikalla ollessaan puuttunut.

Korjaustoimenpiteet: Koska musiikin soittaminen rannan läheisyydessä saattaa kuulua hyvinkin kauas, olemme suunnitelleet uudelleen äänentoiston sijoituksen siten, että musiikkia soitetaan uuden rakennuksen seinustalta leirintäalueelle päin. Leirintäaluetta ympäröi metsä joka suunnasta. Lisäksi olemassa olevat rakennukset suojaavat suoralta äänen kulkemiselta järvelle ja lähimmille asutusalueille.”

Tämän jälkeen Lahden ympäristöpalveluille on tullut yhteydenottoja 11.6. ja juhannuksena 2022 ulkona järjestetyistä karaokeilloista, joista on aiheutunut erityisen häiritsevää meluhaittaa lähiympäristöön.

Lahden ympäristöpalvelut on 29.6.2022 kirjallisesti kehottanut Lahen Matkailumiehet Oy:tä toimittamaan meluilmoituksen ulkona tapahtuvasta toistuvasta äänentoistolaitteiden käytöstä. Meluilmoitus on kehoitettu toimittamaan 15.7.2022 mennessä. Toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut meluilmoitusta.

Lahden ympäristöpalveluille on edelleen tullut yhteydenottoja häiritsevää meluhaitasta lähes jokaisen viikonlopun jälkeen (yhteydenotot: 8.7., 9.7., 16.7., 22.7., 23.7., 29.7. ja 5.8.2022) Palautteisiin on liitetty myös ääninäytteitä aiheutuvasta meluhaitasta.

Lahden ympäristöpalveluiden edustaja on käynyt tarkastuksella kuuntelemassa aiheutuvaa meluhaittaa 29.7.2022 noin klo 21. Tarkastuksen yhteydessä on käyty lähiasutuksen oleskelupihojen läheisyydessä ja virkistysalueella. Samalla on tehty valvontaan liittyviä melumittauksia. Tarkastuksella äänentoistolaitteilla vahvistetun karaoken on todettu kuuluvan selvästi eri puolilla Herrasmannin leirintäaluetta ympäröivää asutusta ja virkistysaluetta. Mittausten perusteella karaokesta aiheutuva melu on ollut 39-44 dB 10 minuutin yhtäjaksoisella A-painotetulla

mittauksella. Vaikka melun desibeleillä mitattu melutaso on matala, virkistys- ja asuinalueella karaoke kuuluu selkeästi.

Asianosaisen kuuleminen määräyksen antamisesta ja ympäristönsuojelulain mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä

Lahden ympäristöpalvelut on varannut toiminnanharjoittajalle 25.7.2022 päivätyssä kirjeessä tilaisuuden kirjallisen selvityksen antamiseen meluilmoituksen jättämisen laiminlyönnistä. Selvityksen jättämiseen on annettu aikaa 8.8.2022 asti. Toiminnanharjoittaja on kuitannut saaneensa selvityspyynnön 3.8.2022. Toiminnanharjoittaja on jättänyt selvityksen 8.8.2022. Selvityksessään Lahen Matkailumiehet Oy toteaa seuraavaa:

”Lahen matkailumiehet Oy:llä ei ole muuta lisättävää, kun mittaus tulokset, jotka osoittavat selvästi, ettei karaoke aiheuta huomattavaa haittaa lähiympäristön asukkaille.

Mittaus osoitti, että edes melupiikit eivät ylitä 50 desibeliä ja liikenteen melu on selvästi tätä suurempi.

Olette itse sanoneet, ettei melulupaa vaadita keskustassa koska tausta melu on suurempi kuin musiikin soittaminen, joten ei sitä voida myöskään vaatia Ahtialassakaan!”

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta määrää:

1. Ympäristönsuojelulain 175 §:n perusteella Lahen Matkailumiehet Oy:n (y-tunnus 2919189-1) tekemään Herrasmannin leirintäalueen karaoketapahtumista ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen meluilmoituksen. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen

ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa. Toimenpiteeseen ei saa ryhtyä tai toimintaa aloittaa, ennen kuin ilmoituksen tekemisestä on kulunut 30 vuorokautta. Ilmoituksen käsittelevä viranomaisinen voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia toimenpiteeseen ryhtymisen tai toiminnan aloittamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin.

2. Tehostaa aiempaa määräystä ympäristönsuojelulain 179 §:n ja 184 §:n sekä uhkasakkolain mukaisesti asettamalla keskeyttämisuhan määräyksen tehosteeksi.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain (2014/527) 118 § mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sähköisesti ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta. Toimenpiteeseen ei saa ryhtyä tai toimintaa aloittaa, ennen kuin ilmoituksen tekemisestä on kulunut 30 vuorokautta tai kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätty tätä lyhyempi aika. Ilmoituksen käsittelevä viranomaisinen voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia toimenpiteeseen ryhtymisen tai toiminnan aloittamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden

hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön mahdollisimman vähäisiksi.

Lahden kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 23 § mukaan yleisötilaisuuksien ja muiden tilapäisten tapahtumien järjestäjien tulee olla selvillä toimintansa aiheuttaman melun ympäristövaikutuksista. Järjestäjän tulee huolehtia siitä, että äänentoistolaitteet on suunnattu ja säädetty koko tilaisuuden ajan siten, että niiden käyttö häiritsee naapurustoa mahdollisimman vähän. Kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä ei ole rajattu ympäristönsuojelun 118 §:n toisen momentin mahdollistamana ulkona sijaitsevaa äänentoistoa (karaokea) meluilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle.

Lahden kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 26 §:ssä on todettu, että *erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toimenpiteestä tai tapahtumasta ei tarvitse tehdä YSL 118 §:n mukaista ilmoitusta, kun kyse on rakennus- tai purkutyöstä, korjauksesta tai kunnossapidosta, jota tehdään arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00-18.00. Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta ei tarvitse tehdä myöskään seuraavissa tapauksissa:*

- Kivenmurskaus arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–18.00 kolmen viikon ajan pohjavesialueen ulkopuolella, alueella jolla ei ole häiriintyviä kohteita.

- Louhinta, räjäytystyöt, lyöntipaalutus sekä kiven rikotus arkisin

maanantaista perjantaihin klo 8.00–18.00 kertaluontoisesti enintään kolmen viikon ajan.

- Ilotulitus, joka tapahtuu ennen klo 22 (poikkeuksena uusi vuosi, jolloin ilmoitusta ei tarvitse tehdä).

- 1–2 päivää kestävä sirkus, tivoli, teatteri tai vastaava toiminta, joka tapahtuu klo 7.00–22.00.

Lahden ympäristöpalvelut on antanut kehotuksen Herrasmannin karaoketapahtumia koskevan meluilmoituksen toimittamiseen.

Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja

hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Ympäristönsuojelulain 179 §:ssä on määritelty viranomaisen toimet lainvastaisen menettelyn johdosta. Jos lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Tarkastuksela on todettu, että lyhyiden melumittausten perusteella aiheutuva meluhaitta ei ylitä Valtioneuvoston päätöksen (Vnp 993/1992) mukaisia melutason ohjearvoja. Ympäristönsuojelulain kommentaariteoksessa (Ympäristönsuojelulainsäädäntö, Kuusiniemi (toim.), Leinonen, Marttinen, Salila, Seppälä, Siitari, Edita, 2015, s. 194) on todettu, että Valtioneuvoston päätöksellä (993/1992) määritellyt ohjearvot eivät ole sellaisenaan käyttökelpoisia erityisen häiritsevyyden määrittelemiseen, sillä ne kuvaavat yleensä pitkäaikaisen altistumisen haitallisuutta. Hallinto-oikeuskäsittelyissä on myös todettu, että kyseistä melutason ohjearvotasopäätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä.

Päätöstä ei sovelleta teollisuus-, katu- ja liikennealueilla eikä melusuoja-alueiksi tarkoitetuilla alueilla. Jos ohjearvotasoihin perustuvia desibelitasoja käytetään melua käsittelevissä päätöksissä, kuten meluilmoitus- tai ympäristölupapäätöksissä, ohjearvoista tulee velvoittavia ja noudatettavia vasta kyseisen päätöksen myötä.

Melun häiritsevyyden arviointiin vaikuttavat melun kesto, toistuvuus ja vuorokaudenaika. Äänentoistolaitteilla vahvistettu karaoke on toistuvaa, useita tunteja kestävää ja ajoittuu vuorokaudenaikaan, jolloin ihmiset haluavat viettää aikaa asuntojensa oleskelupihoilla. Lahen Matkailumiehet Oy:n Herrasmannin leirintäalueella perjantaisin ja lauantaisin klo 18-22 välisenä aikana harjoittama karaoketapahtuma on toistuvaa, pitkäkestoista ja ajoittuu sääriippuvaisena parhaaseen virkistyskäyttöaikaan aiheuttaen häiritsevää meluhaittaa. Haitta on pitkäkestoinen ja toistuva, kun häiriintyvissä kohteissa melua aiheuttavan toiminnan kesto on pisimmillään neljä tuntia päivässä, kahdeksan tuntia viikonlopussa, 32 tuntia kuukaudessa ja kolmen kesäkuukauden aikana enimmillään yhteensä 96 tuntia. On siis kyse toistuvasta, säännöllisestä ja ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesta meluilmoitusvelvollisesta tapahtumien sarjasta, joka on tilapäistä melua aiheuttava toimenpide tai tapahtuma, ja jonka melun on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää.

Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi meluilmoitusvelvollisuuden ja ympäristönsuojeluviranomaisen valituskelpoisista päätöksistä voi hakea muutosta hallinto-oikeudesta. Poliisi on viranomaistoimien osalta tässä tapauksessa lähinnä järjestyksenvalvonnasta vastaava organisaatio, jolta ympäristönsuojeluviranomainen voi pyytää virka-apua meluun liittyvissä valvontatoimissa.

Lahden ympäristöpalvelut korostaa toiminnanharjoittajan 8.8.2022 antamaan vastineeseen liittyen, että Lahden keskustassa vastaavanlaisista tapahtumista vaaditaan ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen meluilmoitus. Meluhaitan häiritsevyyttä ei arvioida vertaamalla melumittaustuloksia Valtioneuvoston ohjearvoihin, vaan arvioimalla kokonaismeluhaitta erityisen häiritsevän melun toistuvuuden, keston, ajankohdan ja sijaintipaikan olosuhteiden perusteella.

Ennen toiminnanharjoittajan leirintäaluetoinnin harjoittamista on tehty leirintäaluepäätös 2019. Lahden ympäristöpalveluiden antamassa lainvoimaisessa leirintäaluepäätöksessä (ympäristölupapäällikön viranhaltijapäätös 1.10.2019) on todettu, että leirintäalueelle on vakiintunut kolme kesätapahtumaa: Herrasmanni Rock, juhannus sekä venetsialaiset. Alueella saatetaan järjestää myös muita tapahtumia. Leirintäaluepäätöksen lupamääräyksen 9. mukaan leirintäalueella järjestettävistä tapahtumista tulee tehdä meluilmoitus Lahden ympäristöpalveluille. Ilmoitus tulee tehdä vähintään 30 vuorokautta ennen tapahtuman ajankohtaa.

Päätöksen täytäntöönpano

Päätöstä tulee noudattaa muutoksenhausta huolimatta (YSL 200 §).

Valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Päätös julkaistaan 16.8.2022 Lahden kaupungin verkkosivuilla. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 23.8.2022. Päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista kyseistä päivää lukuun ottamatta, jos siitä ei valiteta. Mahdollinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 6 §, 7 §, 118 §, 175 §, 179 §, 184 §, 185 §,
190 §, 191 §, 200 §

Uhkasakkolaki (1113/1990): 14 §, 15 §, 16 §, 22 §, 23 § 24 §

Hallintolaki (434/2003): 33 §, 34 §, 36 §

Lahden kaupungin ympäristönsuojelumääräykset

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

ote saantitodistuksella: Lahen Matkailumiehet Oy

tiedoksi: Lahden kaupunkisuunnittelu, Hämeen poliisilaitos